

De debutant

Van Suzanne Hazenberg verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Obstructie

Eet

Thriller

Suzanne Hazenberg

De debutant

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 2850 3

© 2015 Suzanne Hazenberg

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Hannes Höchsmann

Foto auteur © Tessa Posthuma de Boer

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

We'll murder them all with laughter and merriment
Except for the ones we take home to experiment

Tom Lehrer – *Poisoning pigeons in the park*

December 2012

Daar stond ik dan, op de kerstborrel van een prestigieuze uitgeverij, tussen tientallen bekende thrillerschrijvers. Ik, Ymke de Ruyter, met een contract voor een eigen thriller op zak.

Nooit had ik durven hopen dat juist deze uitgeverij mijn boek uit de *slush pile* zou pikken. Ik was van alle kanten gewaarschuwd geen al te hoge verwachtingen te hebben, dus toen ik een e-mail kreeg, had ik de zin 'past helaas niet in ons fonds' verwacht, in plaats van 'we zijn enthousiast over uw manuscript en willen het graag uitgeven'. Er moest nog wel het een en ander aan veranderd worden, maar dat stond een bindende handtekening, een voorschot en een uitnodiging voor de feestelijkheden blijkbaar niet in de weg.

De foie-grasmoorden zou het boek gaan heten en het zou begin april verschijnen, net op tijd voor een recensie in de jaarlijkse *Gids van het Spannende Boek* en om mee te kunnen dingen naar de Purperen Pijl, die elk jaar in mei werd uitgereikt. Men had blijkbaar hoge verwachtingen van mij.

Hoewel ik best wat gewend was qua beroemdheden met mijn werk als scenarioschrijver voor een dagelijkse televisieserie, was ik toch geïmponeerd. Achter me stond Leontien Dros, goed voor twee miljoen verkochte thrillers. Wat je ook van haar boeken mocht vinden, mooi en hip was ze wel. En rijk ook.

Nee, dan ik. Sinds Andy en ik in scheiding lagen, was ik een van de *nouveaux pauvres* geworden die Nederland sinds de crisis kende. In het welvarende stadje waar ik woonde, waren meerdere gezinnen die voorheen een groot huis hadden, plus een tweede huis met een boot in het buitenland, door faillissement of het verlies van beide banen aan lager wal geraakt. Hun huizen werden geveild en in plaats daarvan trokken ze in bescheiden huurwoningen, en sommigen werden zelfs afhankelijk van de Voedselbank omdat ze met restschulden waren blijven zitten.

Om in aanmerking te komen voor een bijstandsuitkering moest je eerst je huis opeten. Nog even en je moest om hulp van de Voedselbank te krijgen eerst je huisdier opeten. Dubbel pech als je vegetariër was.

Gelukkig waren Andy en ik nog niet zo diep gezonken. Wij hadden het alleen wat krap omdat we gescheiden leefden.

Ik hoopte stiekem dat mijn boek verandering zou brengen in mijn financiële situatie, maar gepubliceerd worden was helaas geen garantie voor grote geldsommen. Zelfs bejubeld worden in de pers was dat niet. Doorbreken was slechts weinigen gegund en waar dat precies van afhing, wist niemand. Stom geluk was misschien wel het belangrijkste, maar daar had ik de laatste tijd niet veel van.

We bevonden ons op de bovenste verdieping van een grachtenpand, met uitzicht over de binnenstad. In de open zolderruimte stonden tegen de muren vitrinekasten met daarin alle eerste drukken van de hier uitgegeven boeken. Pal in het midden van de ruimte stond een elegant versierde kerstboom die tot aan het mooi gerestaureerde balkenplafond reikte. Onder de boom lagen zo'n vijftig ingepakte cadeaus met rode en gouden strikken erom.

Een medewerkster van Genieten & Co – de cateraar – kwam langs met een kwarteleitje op een bedje van paddenstoelen-

risotto afgetopt met een schuim van parmezaan. Dat zei ze er uiteraard bij, want het zag er gewoon uit als een prutje met champignon. Lekker was het wel.

Het woord 'genieten' kon ik niet meer zien of horen, sinds het een modewoord op tv was geworden. Terwijl uit mijn persoonlijke leven het genieten nagenoeg was verdwenen, dook het woord in elke talentenjacht of realityshow op. Het ging er niet om dat de kandidaten de wedstrijd wonnen, maar dat ze 'genoten' van het moment.

Verzonken in deze overpeinzing, kauwend op de risotto, werd ik plotseling bij de arm genomen door mijn redacteur, Deborah Halsema. Ze nam me mee naar twee schrijvers die geanimeerd met elkaar stonden te praten.

'Dit is onze nieuwste aanwinst,' zei ze en ze stelde me voor aan Arnold van Heesch en Josien Verweij. Van de laatste had ik weleens wat gelezen, maar van Arnold van Heesch nooit. Ik wist alleen dat zijn thrillers zich afspeelden in het medische circuit.

'Je eerste boek?' vroeg hij vriendelijk.

Ik knikte.

'Ik ben nu bezig met mijn zesde thriller,' zei Arnold, en hij kwam dichterbij dan ik wenselijk achtte. 'Eigenlijk had ik het willen opgeven. Ik begreep niet dat ze hier de boeken van deze oude dwaas nog wilden uitgeven. De recensies waren over het algemeen lovend, maar verkopen, ho maar.'

Arnold zag eruit alsof hij zijn toevlucht had genomen tot de drank. Ik schatte hem begin zestig, hij was vadsig, zijn gezicht en vooral zijn neus zaten vol gesprongen adertjes en het zweet parelde op zijn rood aangelopen gezicht. Om de paar minuten trok hij een bruin-wit geruite zakdoek uit zijn broekzak en dep- te zijn voorhoofd, waarbij de druppels in de rondte spatten.

'Maar nummer vijf werd ineens een succes. Een bestseller!' Hij lachte hard, alsof hij een grap had verteld.

‘Misschien een onbeleefde vraag,’ zei ik, en ik keek ook even naar Josien, ‘maar kunnen jullie van het schrijven leven?’

Arnold lachte weer uitbundig. ‘Ja hoor, maar wel op bijstandsniveau.’

Josien lachte mee.

‘Hoeveel zijn er dan van uw laatste boek verkocht?’ vroeg ik aan Arnold.

‘De teller staat nu op zeventienduizend, geloof ik.’

‘Dat haal ik bij lange na niet,’ zei Josien. ‘Van mijn laatste zijn er vierduizend verkocht. We heten niet allemaal Leontien Dros. Helaas.’

Dat kon ik alleen maar beamen. Sinds een halfjaar wilde ik dolgraag iemand anders zijn. Leontien Dros, of wie dan ook. Het maakte me niet uit, en of ik veel boeken verkocht ook niet. Als ik maar niet Dylans moeder was.

Tot mijn verrassing werd ik aangesproken door Inge Buis, goed voor vijftigduizend verkochte exemplaren per nieuwe titel. Ze heette me hartelijk welkom en nodigde me uit om juniorlid te worden van het CNT, het Collectief van Nederlandse Thriller-auteurs, dat was opgericht voor en door misdaadschrijvers van eigen bodem. De club kwam tweemaal per jaar bij elkaar voor een borrel en diner in een zaaltje in Amsterdam. Verder werden er leerzame excursies georganiseerd, bijvoorbeeld naar de rechtbank of het Nederlands Forensisch Instituut, en af en toe zelfs een meerdaags uitje. Iedere thrillerschrijver die publiceerde bij een erkende uitgeverij mocht lid worden. De eerstvolgende bijeenkomst was in januari, de traditionele nieuwjaarsborrel. Ik voelde me vereerd en zei dat ik graag op de uitnodiging inging.

‘Ik stuur je vanavond nog een link naar onze site,’ zei Inge, nadat ik mijn mailadres op een visitekaartje van de uitgeverij had gekrabbeld.

Ik was verbaasd over alle hartelijkheid, net zoals ik verbaasd was geweest over de voorzichtige manier waarop mijn redactrice Deborah over mijn manuscript had gesproken, alsof het om een kostbaar kunstwerk ging. Als scenarioschrijver was ik gewend om ongezoeten, soms harde kritiek te krijgen op wat ik schreef, met een rode pen. Ik werd er bijna verlegen van dat men hier alleen suggesties had voor verbetering, die ik niet eens

hoefde op te volgen als ik dat niet wilde. Het was immers mijn boek, aldus Deborah. Het voelde alsof ik het van ambachtsvrouw tot kunstenaar had geschopt.

Tot mijn verrassing stapte halverwege de borrel het in de Verenigde Staten doorgebroken schrijversechtpaar Spang en Van Veen uit de lift. Het duo had een sterk aanzuigende werking; een flink deel van de aanwezigen richtte zich op de nieuwkomers. Haastig werden hun jassen aangenomen en werden drankjes en hapjes aangerukt. De glimlachen werden breder.

Ik kon bijna niet geloven dat ik Spang en Van Veen in leven den lijve zag. Als ik wilde, kon ik naar ze toe stappen en met ze kennismaken. Maar wat zeg je tegen zulke beroemde mensen? *Wat leuk u te ontmoeten? Ik heb enorm genoten van uw boeken?* Dat hoorden ze honderd keer per dag, en bovendien boycotte ik het woord 'genieten'. *Met een nieuw boek bezig?* Die vraag kon ik zelf al niet meer horen, en mijn debuut moest nog verschijnen. *Hoe doen jullie dat nou, met z'n tweeën een boek schrijven?* Alle clichévragen kwamen in me op. Ik kon werkelijk geen enkele originele, sprankelende vraag bedenken.

Ik besloot maar helemaal af te zien van een ontmoeting en bleef een poosje in mijn eentje staan. Eigenlijk voelde ik me altijd ongemakkelijk op dit soort gelegenheden. Het liefst zat ik thuis, bij voorkeur met een boek op de bank. Naast Andy. Die nu op een zolderetage in Hoofddorp woonde.

Zo'n bijzonder moment, en nog niet vrolijk. Wanneer zou ik nou eens leren blij te zijn met wat wél goed ging?

Toen de catering rond zeven uur stopte met drank schenken, werd het tijd om naar huis te gaan. We mochten allemaal een cadeau onder de boom vandaan pakken, kregen nog een fles champagne in onze handen gedrukt en verlieten in drommen via het marmeren trappenhuis het pand.

Buiten, boven de enorme houten voordeur, brandde een prachtige lantaarn die een stenen bordes met aan weerszijden een trap naar het trottoir verlichtte. Met onzekere tred begon ik op mijn hoge hakken aan de afdaling, maar ik was pas twee treden onderweg of er ontstond paniek. Achter me hoorde ik iemand ongerust ‘Arnold!’ roepen en een fractie van een seconde later werd ik als door een lawine opgetild en van de trap gesmeten.

Na enkele seconden kwam ik weer bij mijn positieven, maar het duurde even voor ik de situatie begreep. Ik lag op mijn buik onder aan de trap, te midden van glasscherven in een plas... Ja, wat eigenlijk? Mijn eerste gedachte was bloed, maar het schuimde. Champagne.

Ik kon me niet bewegen omdat er iets loodzwaars op me lag. Naast me zag ik een been met een geladderde kous erom, zonder schoen – die lag iets verderop.

Ik probeerde tevergeefs overeind te krabbelen. Iets van pijn drong door tot mijn hersenen.

‘Wie weet iets van eerste hulp?’ hoorde ik een paniekstem roepen. En: ‘Leg hem op de grond.’

De zware last werd van me af getild, waarna ik mezelf omhoog kon drukken, tot ik op mijn knieën zat. Naast me werd de vrouw met de kapotte panty overeind geholpen. Ze steunde op iemand en trok haar weggeslingerde pump weer aan.

Links van me lag Arnold van Heesch. Hij kreunde en klauwde met twee handen naar zijn keel en borst. Er kwam gelig schuim naar buiten via zijn blauwe lippen en zijn hele lichaam schokte. Zijn broek kleurde donker ter hoogte van zijn kruis.

Plotseling hield het schokken op en viel zijn hoofd opzij. Zijn ogen staarden glazig in de richting van het naastgelegen pand.

Het viel compleet stil.

Iemand van de uitgeverij kwam naar buiten gesneld en boog zich over hem heen.

‘Er is 112 gebeld,’ zei ze, terwijl ze razendsnel Arnolds das en overhemd losknoopte, waardoor zijn witte, harige, dikke buik ontbloot werd. Ze gaf hem een hartmassage. Ik had er geen verstand van, maar het zag er professioneel uit.

Omstanders hielpen mij overeind. Mijn knieën schrijnden en het bloed liep van mijn handen, die ik blijkbaar in de scherven had geduwd. Mijn kleding was nat van de champagne en mijn linkeroogkas en -jukbeen begonnen zeer te doen. Blijkbaar was ik met mijn gezicht op de stenen terechtgekomen.

Niet veel later arriveerde de ambulance en nam een broeder de reanimatie over.

Het mocht niet baten: Arnold van Heesch was dood.

Ik wilde mijn verhaal kwijt aan mijn kinderen, maar Lynn zat op haar kamer en riep toen ik aanklopte dat ze niet gestoord wilde worden, Troy was uit met vrienden, zoals vaak op donderdagavond, en Lloyd was geestelijk uitgeput van de wekelijkse therapiegroep waar hij sinds september naartoe ging. Ik wilde hem niet ook nog met mijn ellende belasten.

Trillerig en met een fles witte wijn onder handbereik belde ik eerst een paar vriendinnen en daarna mijn moeder om te vertellen dat Arnold van Heesch in zijn laatste momenten boven op mij gevallen was. Ik beschreef gedetailleerd wat er was gebeurd en naarmate ik het verhaal vaker had verteld en het zoveelste glas leeg raakte, begon het zelfs een beetje grappig te worden.

Nadat ik alles drie keer had verteld, dacht ik rust genoeg te hebben om achter mijn bureau te gaan zitten en mijn contract nog een keer door te lezen. Maar de letters dansten voor mijn ogen, mijn zere oogkas en mijn gescheurde lip klopten en ik zag voortdurend de stervende Arnold voor me.

Hoe was het mogelijk dat de man die mij zo opgewekt over zijn langgewenste en eindelijk verkregen succes had verteld nog geen uur later dood was? Oké, hij had niet echt een gezonde indruk gemaakt, maar dat hij elk moment in elkaar kon zakken, had ik niet zien aankomen. En wat een nare manier om aan je

einde te komen, tussen een handvol betrekkelijke vreemden op de buitentrap van een grachtenpand.

Ik dacht aan de zeventienduizend verkochte exemplaren van zijn laatste thriller. Wie weet hoeveel mensen op dit moment het boek aan het lezen waren, zich niet bewust van de dramatische werkelijkheid. En dat zesde boek zou er nooit komen.

Ik keek naar de uitdraai van mijn eigen thriller die voor me op het bureau lag. Straks zou *De foie-grasmoorden* geen manuscript meer zijn, maar een echt boek, met mijn naam in grote letters op het omslag. Het zou in winkels en bibliotheken liggen en mensen, hopelijk heel veel mensen, zouden het lezen. Mijn verhaal zou hen met mij verbinden, maar intussen wisten ze niets van mijn leven. Wat ze lazen was een momentopname van mijn fantasiewereld, en of ik gelukkig was of niet, of ik gezond was of doodziek, dat deed er eigenlijk niet toe. Voor hen was ik alleen een naam op de cover en een gezicht op de achterflap.

Ondanks mijn vlag van somberte plaatste ik juist nu een bericht op Facebook: *Mijn thriller wordt uitgegeven! Vanaf half april in de boekhandel. Trots!* Juist in tijden van narigheid moest je de goede dingen koesteren, hoe moeilijk ook.

Tien seconden later had ik al twee vind-ik-leuks. Iemand vroeg me naar het verhaal en als antwoord stuurde ik de tekst uit de aanbiedingsbrochure.

Pas toen ik het antwoord op Facebook had gezet, besepte ik dat het leek op het verhaal van Dylan en zijn slachtoffers: twee jonge vrouwen die ten prooi vielen aan een psychopaat. Maar ik had de plot van *De foie-grasmoorden* al uitgedacht voordat mijn zoon Britt en Daphne om het leven bracht. Daarbij had mijn hoofdpersoon, een Poolse ganzenboer, een heel ander motief en een andere werkwijze.

Met een schok drong tot me door dat mijn uitingen op Facebook weleens vreemd konden overkomen op mijn omgeving. Hoe kon een moeder wier zoon twee walgelijke moorden op

zijn geweten had zo'n luguber verhaal bedenken en opschrijven? Spoorde die vrouw soms zelf niet? Had Dylan die psychopathische karaktertrekjes soms van haar?

Maar dat ik een gruwelijke misdaad had verzonnen, wilde niet zeggen dat ik haar wilde uitvoeren. Integendeel: mijn fantasie was eerder een bezwering tegen de griezelige werkelijkheid, stammend uit een tijd waarin ik nog niet wist wat me te wachten stond.

In de slaapkamer kleepte ik me uit en daarna liep ik door naar de badkamer, waar ik het licht aandeed om voor de spiegel mijn make-up te verwijderen. Ik schrok van mijn spiegelbeeld: bloedkorsten kleefden aan mijn neus en bovenlip en mijn linkerjukbeen en -oogkas waren opgezet. Voorzichtig bette ik alle verwondingen met een nat washandje en smeerde hier en daar wat Betadine.

Wat volgde was een doorwaakte nacht. Of ik nu mijn ogen open of dicht had, Arnold bleef maar van die trap vallen en sterven, tot ik er duizelig van werd.

Omdat ik pas tegen de ochtend echt in slaap viel, kon ik er toen de wekker ging niet uit komen. Een halfuur te laat strompelde ik uit bed, gooide wat water in mijn beurse gezicht en kleeedde me snel aan. Het lukte nauwelijks om de blauwe, opgezette plekken te camoufleren met make-up. Ik zag eruit alsof ik in elkaar was geslagen en ik vroeg me af of ik me zo wel onder de mensen kon begeven.

Mijn plichtsbesef won het zoals altijd van mijn twijfel.

De schrijversvergadering, waarin we wekelijks de volgende vijf te schrijven afleveringen doornamen, begon over twintig minuten en het was twintig minuten rijden, dus eigenlijk was ik al te laat.

Eenmaal bij de auto, die aan de overkant van de straat stond, realiseerde ik me dat ik helemaal vergeten was Flynn uit te laten, dus ik draaide me om om terug naar binnen te gaan.

De woorden schreeuwden me toe. WEG MET JULLIE!!! stond er met enorme witte verflatters over de hele breedte van de gevel. Over de bakstenen, de kozijnen, de ramen en onze donkergroene voordeur. OPTYFEN!!!

Ik stond als verlamd, kon de agressie niet meteen plaatsen. Natuurlijk was ik inmiddels wel gewend aan wegstarende buren, vuile blikken bij de bakker en af en toe een sneer als ik langsliiep, maar waar kwam dit offensief ineens vandaan?